

Nieuwsbrief december 2015

Klachtenoverzicht 2015

Meldingen bij het Meldpunt
Vreemdelingendetentie

1

2 Nog steeds veel isolatieplaatsingen in detentiecentra

Cijfers over isolatie van januari 2014 tot en met juni
2015

3 Besluit bij de wet terugkeer en vreemdelingenbewaring

Reactie RSJ

Meldpunt Vreemdelingendetentie

verzamelt klachten over de
omstandigheden in
vreemdelingendetentie.

Het doel is om zo meer zicht te krijgen
op de detentie-omstandigheden en dit
terug te koppelen naar de politiek en
media. Daarnaast bieden we hulp bij de
opvolging van klachten.

Heeft u een klacht? Bel dan naar **010-
7470156**, vanuit detentie kunt u gratis
bellen naar **0800-3388776**

1. Klachtenoverzicht 2015

Klachtenoverzicht 2015

Van januari 2015 tot half december 2015 zijn in totaal 338 klachten bij het Meldpunt binnen gekomen. Dit is een stijging van 38% ten opzichte van vorig jaar toen er in totaal 244 klachten bij het Meldpunt zijn ontvangen. Ondanks het feit dat er afgelopen jaar een kwart minder mensen in vreemdelingenbewaring verbleven dan in 2014, is het aantal klachten over de detentieomstandigheden bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie dus met meer dan een derde toegenomen. Wanneer we de klachten uitsplitsen, komen we tot de volgende top 5:

Medische zorg:	63 klachten
Contact met de buitenwereld:	54 klachten
Bejegening:	44 klachten
Straf – en ordemaatregelen:	26 klachten
Lichamelijke verzorging en voeding:	25 klachten

Net als vorig jaar betreft het grootste aantal klachten de (toegang tot) medische zorg in vreemdelingendetentie. Bij medische klachten valt *bijvoorbeeld* te denken aan een lange wachttijd op een bezoek aan een dokter en/of psychiater.

De meeste klachten waren afkomstig uit detentiecentrum Zeist, waar in totaal maar liefst 164 klachten vandaan kwamen. Gevolgd door detentiecentrum Rotterdam, waar wij in totaal 120 klachten uit ontvingen. Op de derde plaats staat het detentiecentrum Schiphol. Hier vandaan kregen wij in totaal 45 klachten.

Markante klachten

Man met één oog mag niet op routinecontrole bij eigen arts

Begin december kwam het Meldpunt in contact met een man die bij een ernstig ongeluk zijn linkeroog verloor. De man was onder controle bij een oogarts die hem regelmatige controles voorschreef. De man heeft sinds zijn verblijf in detentie veel last van dit oog en wilde graag zijn oogarts bezoeken. De medische dienst in het ziekenhuis vindt de controles niet nodig, ondanks zijn pijnklachten. Hij mag niet naar het ziekenhuis en krijgt binnen detentie geen verdere behandeling.

Net na operatie uitgezet

Een man waar wij mee spraken werd een aantal dagen na een heftige knieoperatie uitgezet naar Nigeria. Al tijdens het verblijf in detentie na deze operatie ontstonden problemen met zijn medische zorg, omdat hij geen pijnstilling kreeg en niet kon slapen van de pijn. Zijn uitzetting stond enkele dagen later gepland.

Na zijn terugkeer heeft het Meldpunt nog contact gehad met deze man, en hij vertelde dat hij onder de blauwe plekken zat door de ruwe behandeling tijdens zijn vlucht. Ook heeft hij urenlang in een krappe stoel gezeten, waardoor hij zijn geopereerde knie niet kon strekken. Hij heeft veel pijn geleden tijdens de reis, die ongeveer 7 uur duurde. Veel van zijn spullen zijn ook niet aangekomen bij terugkomst.

Mobiele telefoon van man in bewaring wordt opgenomen

Wij hebben een aantal klachten ontvangen van personen die ontdekten dat hun telefoon tijdens hun verblijf in detentie werd opgenomen. Ook whatsapp berichten blijken maanden later gewoon aan te komen, terwijl de telefoons bij binnenkomst zijn uitgezet. Het is onduidelijk wie de telefoons opneemt.

Man met gebroken rug krijgt geen speciaal matras

Sinds kort heeft het Meldpunt contact met een man die al minimaal 7 maal eerder in vreemdelingenbewaring heeft gezeten. Een aantal jaren geleden brak deze man zijn rug, toen hij van een balkon sprong tijdens een inval van de vreemdelingenpolitie in de woning waar hij verbleef. Hij heeft sindsdien verschillende metalen pinnen in zijn rug. Hier heeft hij regelmatig veel last van. Tijdens een eerste detentie kreeg meneer een speciaal hard matras vanwege deze klachten, maar nu wil het detentiecentrum dit speciale matras niet verstrekken. Hij slaapt op een dun matrasje en zijn rugklachten worden steeds erger, naarmate de maanden in detentie verstrijken. Ook krijgt hij steeds meer psychische klachten die gerelateerd zijn aan zijn langdurige verblijf in detentie.

2. Nog steeds veel isolatieplaatsingen in detentiecentra

Op 2 november 2015 publiceerde de Volkskrant [een artikel](#) over het voortdurende gebruik van isolatie als orde- en strafmaatregel in detentiecentra. Naar aanleiding van een WOB-verzoek werden de isolatiecijfers van de afgelopen jaren openbaar gemaakt. Uit deze cijfers blijkt dat isolatie helaas nog vaak wordt toegepast.

Ondanks herhaaldelijke beloftes van de Nederlandse overheid om isolatie en afzondering in vreemdelingenbewaring terug te dringen blijkt dat aantal opgelegde isolatiemaatregelen relatief gezien niet gedaald. Percentueel is het aantal isolatieplaatsingen vanwege medische redenen, zoals verwarring of suicidale uitlatingen zelfs gestegen

Stichting LOS/Meldpunt Vreemdelingendetentie, Amnesty International en Dokters van de Wereld brachten op 3 maart 2015 het gezamenlijke rapport [Isolatie in vreemdelingendetentie](#) uit. Naar aanleiding van dit rapport werden nogmaals toezeggingen gedaan om isolatie en afzondering in vreemdelingendetentie terug te dringen. Nu blijkt echter dat deze beloftes niet zijn waargemaakt. Ook de nieuwe Wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring voorziet nog in de mogelijkheid om isolatie als straf- en ordemaatregel toe te passen.

In onderstaand overzicht vind u de cijfers met betrekking tot isolatieplaatsingen van juli 2014 t-m juli 2015. Ter vergelijking hebben wij de cijfers van het eerste kwartaal van 2014 in de tabel geplaatst. De aantallen zijn lager, maar percentueel is er geen sprake van een daling, omdat er in 2015 minder mensen in vreemdelingenbewaring werden geplaatst.

Straf en Orde	Alle Centra	Zeist		Rotterdam		Schiphol	
	jan 14- juni 14	juli 14 - dec 14	jan 15- juli 15	juli 14- dec 14	jan 15- juli 15	juli 14- dec 14	jan 15- juli 15
Totaal straf+orde	321	120	71	210	132	11	12
waarvan straf	143	56	21	72	38	0	2
straf in afzondering	76	37	13	21	15	0	1
straf in eigen cel	59	19	7	49	18	0	1
straf - uitsluiting activiteiten	4			2	3		
straf - geldboete					2		
waarvan orde	178	64	50	138	94	11	10
orde in afzondering	155	29	38	126	81	8	7
orde in eigen cel	20	16	12	2	13	1	3
orde - uitsluiting activiteiten	3			10		1	
orde – niet genoteerd		19				1	
om medische redenen	119	49	34	90	63	4	5
wv suicidepoging		2	3	2	2	2	2
wv dreigen met suicide		14	6	48	39	0	1
wv verwarring		13	9	16	6	0	1

Visitatie

Ook visitatie vindt (ondanks de invoering van de bodyscan) nog steeds regelmatig plaats voorafgaand aan een afzonderingsmaatregel. Pas vanaf eind maart dit jaar wordt er niet meer standaard gevisiteerd bij plaatsing in afzondering, maar de mogelijkheid om te visiteren bestaat nog steeds. Zo blijft het mogelijk om visitatie toe te passen wanneer de bodyscan defect is. In Zeist was dit jaar de bodyscan gedurende twee weken niet functioneel, waardoor er weer standaard over werd gegaan op visitatie. Opmerkelijk is dat in Schiphol in dergelijke situaties vaker wordt gekozen voor het scannen met een handscanner in plaats van visitatie. Het is niet duidelijk waarom dit in Zeist niet op dezelfde manier wordt overwogen.

De cijfers:

In Rotterdam werd vanaf 9 maart 2015 geregistreerd of er gevisiteerd werd bij het opleggen van een maatregel, hoewel de bodyscan daar toen al bijna een jaar aanwezig was. Van de 46 vastgelegde gevallen is 6 keer overgegaan op visitatie, steeds bij personen die suïcidale uitlatingen deden of bekend waren met automutilatie.

In Zeist wordt pas vanaf 14 maart 2015 vastgelegd of er gevisiteerd wordt. Dit gebeurde nog 15 keer op 27 maatregelen, ondanks de aanwezigheid van een bodyscan. Dit is meer dan de helft. Van die 15 keer waren er 5 vanwege een defecte scan, 4 vanwege weigering en 6 keer was geen reden vermeld. Zorgelijk is dat in Zeist zelden tot nooit een reden of bijzonderheid vermeld staat die uitleg geeft over de reden van de afzonderingsmaatregel of waarom er toch wordt overgegaan op visitatie. Dit gebeurt in de andere detentiecentra wel.

In Schiphol was de bodyscan aanwezig vanaf 05 maart 2015 en vanaf 1 april 2015 is geregistreerd of er visitatie plaatsvond. Er zijn 5 registraties gedaan, 1 x werd er niets vastgelegd. In totaal is twee keer gevisiteerd. Bij de drie registraties waarbij niet gevisiteerd is, is ook de bodyscan niet gebruikt, maar een handscanner. De overwegingen hierbij zijn (in tegenstelling tot in Zeist) wel vastgelegd als bijzonderheden. Een verwarde man was te emotioneel, een ander had een suïcidepoging gedaan en kon niet lang staan. En éénmaal werkte de bodyscan niet, maar is toch gekozen voor een handscanner i.p.v. visitatie. Hiermee lijkt Schiphol dus een humaner beleid te voeren.

Besluit bij de wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring

In eerdere nieuwsbrieven hebben wij geschreven over de ontwikkelingen omtrent de nieuwe wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring. In het kader van de nieuwe Wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring heeft er een internetconsultatie plaatsgevonden over het besluit bij de wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring. In dit besluit zijn bepalingen uit de Wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring nader uitgewerkt. Het besluit behelst onder andere regels over het regime, de bewegingsvrijheid, de dagbesteding en het gebruik van geweld en vrijheidsbeperkende middelen.

In eerdere reacties op het conceptwetsvoorstel werd forse kritiek geuit op het feit dat de wet teveel een penitentiair karakter houdt, en dit is bij het besluit ook het geval. Zo is er veel tekst in dit besluit ook weer letterlijk overgenomen uit de penitentiaire beginselenwet, waar juist meer afstand van zou worden genomen. Ook de RSJ schreef in haar reactie dat er ook in het besluit geen afstand wordt genomen van de huidige wetgeving.

Zo beschreef de RSJ dat in de GGZ en ook in de gewone gevangenissen wordt gewerkt aan het beperken van afzondering en isolatie, omdat afzondering ook daar grote negatieve gezondheidsgevolgen kan hebben. Het zou dan ook in dezelfde lijn van redentie kunnen liggen dit in een lichter regime voor vreemdelingenbewaring geen plek is voor isolatie. De directeur heeft immers de mogelijkheid iemand in een zwaarder regime te plaatsen door de invoering van het beheersregime, dat al grote vergelijkingen toont met het huidige beheersregime uit de Pbw. Zo kan een 'onvoldoende coöperatieve houding' al een reden zijn om iemand in het beheersregime te plaatsen. Toch blijft isolatie hiernaast ook nog mogelijk, en laat de wetgever zelfs nog de optie iemand over te plaatsen naar een reguliere gevangenis, mocht dit voor de directeur noodzakelijk blijken.

Het ontwerpbesluit bij de wet Terugkeer en Vreemdelingenbewaring vindt u [hier](#).

De reactie van het Meldpunt Vreemdelingendetentie/Stichting LOS op het ontwerpbesluit vindt u [hier](#).

De reactie van de RSJ op het ontwerpbesluit vindt u [hier](#).

Kaarten schrijven

Denkt u wel eens aan de mensen die in vreemdelingendetentie zitten? Wilt u hen een warm hart toedragen? Schrijf hen dan een kaartje!

De mensen waar wij mee in contact zijn, zijn heel dankbaar wanneer zij een leuk kaartje ontvangen met een kleine tekst erop. Het feit dat er even aan hen gedacht wordt betekent heel veel voor hen.

U hoeft uw kaart niet aan iemand persoonlijk te richten. U kunt ze naar ons sturen en vervolgens sturen wij ze voor u door. U kunt uw kaarten naar het volgende adres sturen:

Stichting LOS
Mauritsweg 20
3012JR Rotterdam

Wakes

Bij wakes wordt er 'gewaakt' over de vreemdelingen in detentie. Er wordt stilgestaan bij deze mensen die zonder papieren achter slot en grendel zitten. Tijdens wakes kunt u laten weten dat u het niet eens bent met het huidige regime en kunt u uw stem laten horen. Wilt u hier meer over te weten komen of wilt u zelf een keer een wake bijwonen? U kunt dan samen met vrijwilligers en organisaties de detentiecentra bezoeken tijdens de komende wakes:

Detentiecentrum Zeist

Elke eerste zondag van de maand vindt er een wake plaats bij het detentiecentrum in Zeist om 16.30 uur. Voor meer informatie: klik [hier](#).

Detentiecentrum Schiphol

Elke tweede zondag van de maand vindt er een wake plaats van 14:00 – 15:30 uur bij het detentiecentrum in Schiphol. Voor meer informatie: klik [hier](#).

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie wordt mede mogelijk gemaakt door:

Dokters van de Wereld, Emmaus Haarzuilens, Kerk in Actie, Maria Stroot Fonds, Stichting het R.C. Maagdenhuis en Haella Stichting.

www.meldpuntvreemdelingendetentie.nl | 010-7470156 | Vanuit detentie: 0800-3388776

Twitter: @info_vr | Stichting LOS – Meldpunt Vreemdelingendetentie